

Definitie Succesvol Samenwerken

Succesvol suc - ces («Frans) het -woord, successen; gelukkige afloop, goede uitslag, bijval; iets wat goed afloopt, dat veel bijval verwerft. welslagen, overwinning, prestatie

Samenwerken sa - men - wer - ken (werkte samen, h. samengewerkt) gezamenlijk werken, handelen; sa - men - wer - king. de -woord (vrouwelijk) coöpereren, meewerken, meedoen, opschieten

SUCCESVOL SAMENWERKEN

ACCOUNTMANAGERS MAS

INTERVIEW JUMP KOCH EN ERNA MOET

Nog voor de officiële introductie van de Wet Maatschappelijke Stage in augustus 2011 heeft 99,9% van alle middelbare scholen in Nederland het fenomeen maatschappelijke stage (MaS) omarmd. Vaak op een creatieve en succesvolle manier. Wat is het geheim achter die succesverhalen? En welke kansen en uitdagingen liggen er nog in het verschiet? MaS-accountmanagers Jump Koch en Erna Moet geven tekst en uitleg.

Hij is voormalig docent maatschappijleer en introduceerde ongeveer tien jaar geleden de burgerschapsstage op zijn school. Zij werkte in de horeca, stroomde door naar een teamleidersfunctie in het vmbo en was projectleider van de Friese MaS-pilot in 2008 en 2009. Jump Koch en Erna Moet ademen MaS, zoveel is duidelijk. Beiden zijn inmiddels accountmanager MaS namens OCW. Koch is accountmanager voor de provincies Noord-Brabant en Zeeland; Moet voor de provincies Friesland, Flevoland en Overijssel. 'Wat mij enorm aansprak in het regelen van maatschappelijke stage op mijn school, was de geweldige kans die het bood om ons als school te profileren', vertelt Moet. 'In mijn huidige functie merk ik dat veel scholen moeten wennen aan zo'n rol, druk als ze zijn met pionieren, ontdekken en het leren kennen van alle andere betrokken partijen.'

"HET GROOTSTE SUCCES VAN MAS IS EIGENLIJK MAS ZELF"

Vrijheid

De uitdaging voor alle partijen is dan ook om de geboden vrijheid met beide handen aan te grijpen. Moet: 'Deze uitdaging ligt vooral bij scholen, zij zijn vaak gewend om met protocollen en vastomlijnde kaders te werken. Terwijl MaS juist uitgaat van minimale beperkingen om maximale resultaten te behalen. Gelukkig zijn een aantal gemeenten en betrokken vrijwilligers- en welzijnsorganisaties meestal verder op dit gebied. Overigens zijn scholen die MaS aan hun beleidsvisie koppelen vaak heel sterk bezig. Zeker in vergelijking met scholen die vanuit een soort boekhoudersmentaliteit met zo weinig mogelijk middelen de klus willen klaren.'

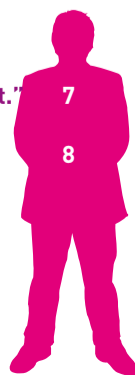
Vrijheid – of beter: het bieden ervan – is in veel gevallen een belangrijke succesfactor, merkt Koch. 'Scholen die hun leerlingen de vrijheid en verantwoordelijkheid geven om hun maatschappelijke stage zo zelfstandig mogelijk in te vullen, doen het vaak heel goed. Al blijft het soms lastig, bang als ze zijn dat leerlingen deze vrijheid misbruiken. Niet dus. De praktijk wijst uit dat de leeropbrengst juist stijgt.'

Smeerolie

En dat verbaast Moet geenszins. 'Anders dan een tijd geleden is het tegenwoordig cool om vrijwilligerswerk te doen. Het is de smeerolie van de samenleving. En dat biedt deelnemende en potentiële stagebieders kansen. Zeker omdat bedrijven en organisaties zich graag onderscheiden als maatschappelijk verantwoorde ondernemingen die na- en meedenken over de samenleving waarin ze actief zijn. In het verlengde daarvan is ook een schone taak voor de maatschappelijk makelaars weggelegd. Als experts op het gebied van vrijwilligerswerk en contactpersonen voor bedrijfsleven, gemeenten en scholen, kunnen zij zich nog meer inzetten als spin in het web en zo bijdragen aan de verdere professionalisering van MaS.' Ook Koch ziet een belangrijke rol weggelegd voor de stagemakelaar. 'Stagemakelaars hebben door hun individuele een-op-een benadering bijgedragen aan het succes van MaS. De kunst is nu om scholen en aanbieders zelf matches tot stand te laten brengen. Waarbij de makelaar op de achtergrond aanwezig blijft, anticipeert op vragen en inspeelt op nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen.' Lees verder op pagina 2

In deze krant
onder andere

De geschiedenis van MaS	2
Hoe regel je de samenwerking?	3
Interview vrijwilligerscentrale Alkmaar "Hoezo regionale samenwerking knelpunt?"	4
Creëer draagvlak	4
Dromen over MaS	5
Interview OSG Winkler Prins Veendam "Wij hebben een balie waar leerlingen terecht kunnen."	6
Slim evalueren	6
Een compliment aan...	7
Interview maatschappelijk makelaar Spijkenisse "Ik heb mijzelf overbodig gemaakt."	7
Checklist samenwerking	8



Vervolg van pagina 1

Hart en handen

Nieuwe mogelijkheden en ontwikkelingen die sowieso bijdragen aan het succes van MaS zijn social media, vertelt een enthousiaste Koch. 'Als fanatiek twitteraar plaats ik geregeld berichtjes op #maatschappelijkstage. Hier vind je opvallend veel positieve berichten van leerlingen. Zelfs nu het vakantie is, hebben 10 leerlingen de afgelopen 24 uur iets over hun maatschappelijke stage getwitterd. Negatieve tweets zie je niet of nauwelijks. Dit zegt iets over het succes van MaS en maakt resultaten op een bepaalde manier ook meetbaar.' Van groot belang is ook dat scholen zich meer zichtbaar maken in de samenleving, vindt Moet. 'De rol van het voortgezet onderwijs is breder dan het aanbieden van de juiste leerstof alleen. Zeker nu een chronisch lerarentekort dreigt, ligt er een uitdaging voor scholen om zich als een goed werkgever te presenteren. Als een werkgever die naast het hoofd, ook hart en handen centraal stelt. Met MaS kan dat!'

Positieve flow

En dat zichtbaar maken is eigenlijk helemaal niet zo moeilijk, weet Koch uit ervaring. 'Laatst was ik op een school in een Haagse krachtwijk. Pal ernaast lag een zorginstelling. De schooldirecteur kende uiteraard het bestaan ervan, maar wist niet wat er binnen gebeurde. Ik heb er een zaaltje gehuurd en een praatje gehouden voor alle bij MaS betrokken mensen. Resultaat is dat er nu leerlingen stage lopen. Klop eens aan bij de burens, laat jezelf zien! Ook binnen de eigen schoolmuren. Zo ken ik een school waar een leraar Nederlands het maatschappelijke stageverslag in het Programma voor Toetsen en Afsluiten heeft opgenomen; in plaats van een verplichte brief. Hiermee maak je van MaS real life learning door het in een fysieke opdracht te gieten. Het is leuk om te doen én informatie wordt meteen vastgelegd en geborgd.' In augustus a.s. zit hun taak als accountmanager erop en is het aan alle betrokkenen zelf om op eigen kracht met MaS verder te gaan. En dat gaat lukken ook, verzekert Moet. 'Ik merk dat iedereen ontzettend veel energie krijgt van de kansen en uitdagingen die ze tegenkomen. Het genereert een heel positieve flow.' Koch besluit: 'Het grootste succes van MaS is eigenlijk MaS zelf. Ooit gestart als experiment vanuit middelbare scholen om iets te gaan doen voor de maatschappij. En moet je kijken waar we nu staan!'

Al sinds de jaren negentig is maatschappelijke stage een terugkerend onderwerp, onder andere in de Tweede Kamer. Het kabinet-Balkenende IV besloot de stage vanaf het schooljaar 2011-2012 verplicht te stellen voor alle middelbare scholieren. Wat ging eraan vooraf?

Project Smaakmakers (1997)

Als gevolg van de motie-Essers start het project Smaakmakers. Het doel is om vrijwilligerswerk aantrekkelijker en toegankelijker te maken voor jongeren.

Maatschappelijke stage stimuleren (2000)

De overheid wil maatschappelijke stage stimuleren door pilots op te starten, good practices te bundelen en deze onder de aandacht te brengen van scholen, leerlingen en maatschappelijke organisaties.

Pilots maatschappelijke stage (2003)

CPS en CIVIQ volgden in opdracht van de ministeries van OCW en VWS 10 pilots maatschappelijke stage. De pilots zijn succesvol en leiden tot uitbreiding van het aantal scholen.

Regeling voor bekostiging (2005)

Het ministerie van OCW bekostigt maatschappelijke stage via de regeling 'Aanvullende bekostiging maatschappelijke stage'. Steeds meer scholen maken hier gebruik van. 481 in het schooljaar 2006-2007 en in 2008-2009 al zo'n 653.

Regeerakkoord: maatschappelijke stage verplicht (2007)

Het kabinet-Balkenende IV stelt maatschappelijke stage verplicht vanaf het schooljaar 2011-2012. Staatssecretaris Van Bijsterveldt stelt een plan van aanpak op: 'Samen leven kun je leren'. Scholen die deelnemen, kunnen een extra financiële bijdrage aanvragen voor de maatschappelijke stage.

GEFASEERDE INVOERING (2007-2011)

Stimuleren en leren (2007-2009)

In deze periode stimuleert het ministerie van OCW scholen om ervaring op te doen met maatschappelijke stage en om daaruit lessen te trekken voor de toekomst.

Pilotjaar (2008-2009)

In 20 pilots, verspreid over heel Nederland, wordt de invoering van 30 uur maatschappelijke stage getest.

Consolideren en uitbreiden (2009-2010)

Tijdens dit schooljaar starten steeds meer scholen met maatschappelijke stage. Scholen die er al mee bezig zijn, breiden hun activiteiten uit, verbeteren ze en delen hun kennis.

Invoering vastleggen in schoolplannen (2010-2011)

Alle scholen moeten in dit jaar een invoeringsplan voor maatschappelijke stage hebben.

COÖRDINATOR MAATSCHAPPELIJKE STAGE, OOSTERLICHT COLLEGE NIEUWEGEIN

INTERVIEW WILMA BLOEM

"AANBIEDERS STEKEN ECHT IETS OP VAN WAT JONGEREN ZEGGEN"

Deskundigheidsbevordering staat bij het Oosterlicht College in Nieuwegein hoog in het vaandel. De school organiseert regelmatig een rondetafelgesprek tussen leerlingen en aanbieders van maatschappelijke stage. Zij spreken hun verwachtingen over en weer uit. Er bloeit dan iets moois op...

Het Oosterlicht College mag zich met recht een voorloper in MaS-land noemen. Vanuit vmbo SDV nam de school maatschappelijke stage al bijna tien jaar geleden in het curriculum op. In 2007 kreeg dit een boost doordat de partijen in de regio nauw met elkaar gingen samenwerken. Vier scholen met acht locaties, vier gemeenten en de Stichting Welzijn Nieuwegein doen mee. De samenwerking verloopt goed, zegt Wilma Bloem, coördinator maatschappelijke stage van het Oosterlicht College. 'MaS is een mooi, nieuw vak in het voortgezet onderwijs. De schooldirecties streven de doelen van maatschappelijke stage echt na. Mentoren en afdelingsleiders krijgen voldoende tijd om leerlingen op een goede manier te begeleiden. Dat is essentieel. Het is een jonge en dus kwetsbare groep.'

Achterdeur

Het Oosterlicht College maakt veel werk van deskundigheidsbevordering. Dit gebeurt onder meer via workshops en lezingen. Het gaat om in- én externe bevordering van deskundigheid, vertelt Bloem. 'Wij trainen onze mentoren hoe ze leerlingen het beste sturing kunnen geven. We organiseren ook jaarlijks diverse activiteiten voor vrijwilligersorganisaties. Hoe ga je als organisatie om met jongeren van dertien en veertien jaar? Hoe ontvang je hen? Hoe zorg je ervoor dat leerlingen terug willen komen? Je kunt bijvoorbeeld denken dat een grote opening leuk is. Maar zoiets kan beter aan het eind. Jongeren willen liever door de achterdeur binnenkomen.'

In gesprek

De school organiseert regelmatig gesprekken tussen organisaties die maatschappelijke stageplekken aanbieden en leerlingen. Bloem vindt dit eigenlijk de leukste activiteit. 'Wij zorgen voor een goede verdeling tussen stagebieders en leerlingen. Ook de rector, afdelingsleiders van verschillende scholen en de stagemakelaar zitten om de tafel. De leerlingen en stagebieders kennen elkaar nog niet, juist om open te kunnen praten. Het gaat om de basisgesprekken over wensen en verwachtingen. 'In het begin schuren de meningen wel eens flink langs elkaar. Maar daarna ontstaat er iets moois', zegt Bloem.

'Leerlingen en organisaties krijgen meer begrip voor elkaar. Aanbieders steken echt iets op van wat jongeren zeggen. Is deze invulling van de stage voor jullie een probleem? Oké, dan gaan we de stage op een andere manier aanbieden. Of: hebben jullie een bijbaantje op tijden dat we een stage organiseren? Dan passen we die tijden aan.' Volgens Wilma Bloem merken aanbieders tijdens de gesprekken dat jonge leerlingen kunnen omgaan met verantwoordelijkheid. 'Sowieso is vertrouwen en elkaar kennen erg belangrijk. Om niet alleen de leerling, maar ook de vrijwilliger en andere mensen te beschermen.'

Meer weten? Kijk dan op www.oosterlicht.nl/nieuwegein/activiteiten/mas/

"Wij evalueren MaS met leerlingen en vragen ook altijd leerlingen waarvan we weten dat ze ontevreden zijn. Juist met die informatie kun je vooruitgang boeken"



SAMENWERKING: ER ZIJN VELE WEGEN

DIE NAAR ROME LEIDEN...

Hoe organiseer je op een goede manier de samenwerking bij maatschappelijke stage? Op deze vraag bestaat geen pasklaar antwoord. De invulling van de samenwerking is immers afhankelijk van de lokale en regionale situatie. Kortom, maatwerk is gevraagd. Antwoorden op drie centrale vragen over het opzetten van samenwerking rondom MaS.

Een cruciale vraag is natuurlijk: wie voert de regie? Dat is in de praktijk zeer verschillend geregeld. De gemeente kan deze rol goed oppakken. Het komt ook regelmatig voor dat de maatschappelijk makelaar de samenwerking regisseert. Houd goed voor ogen welke rol de verschillende partijen spelen. Gemeenten en scholen hebben het geld en zijn dus opdrachtgevers van de makelaar. Dat is essentieel voor afspraken over samenwerking, uitvoering en niet te vergeten evaluatie. Als duidelijk is wie welke rol op zich neemt, is het belangrijk om altijd duidelijk en open te zijn over wat je van elkaar verwacht.

Leg afspraken vast in een convenant: wat is de rolverdeling tussen samenwerkingspartners? Hoe wordt de uitvoering van rollen geëvalueerd? Wie neemt op welk niveau beslissingen over opdrachtverstrekking en uitvoering? Je kunt verwarring eventueel voorkomen door twee gremia in te stellen. Een stuurgroep is verantwoordelijk voor de opdrachtverstrekking, de financiële afspraken en het beleid op hoofdlijnen. Een werkgroep met mensen uit de praktijk zorgt voor een succesvolle uitvoering.

Regionale samenwerking

Een andere belangrijke vraag is of het steunpunt vrijwilligerswerk de functie van maatschappelijk makelaar kan vervullen. Dat hangt sterk af van de situatie binnen de gemeente. Werkt het steunpunt goed en zijn er veel scholen, dan ligt het voor de hand dat het steunpunt de coördinerende rol heeft. Je voorkomt zo dat scholen elkaar beconcurreren. Sommige gemeenten zoeken samenwerking met een steunpunt in de regio. Een regionaal steunpunt dat functioneert als makelaar voor meerdere kleine gemeenten,

is vaak een goede oplossing voor gemeenten die ieder apart weinig budget beschikbaar hebben. Vooral omdat een klein lokaal steunpunt door de zeer beperkte bezetting erg kwetsbaar kan zijn. Het belang van maatschappelijke stage is te groot om dit risico te lopen. De inzet van een regionale makelaar vereist wel goede afstemming over grensverkeer, financiën en werving van vacatures. En over de vraag: lopen leerlingen alleen stage in de eigen woonplaats of zijn zij daar vrij in?

Op enkele plaatsen ontbreekt een steunpunt vrijwilligerswerk helemaal. Het is dan logisch dat scholen zelf veel organiseren. Daar is niets op tegen zolang stagebieders tevreden zijn. Houd wel in de gaten dat zij niet de dupe worden van concurrentie en slechte afstemming tussen scholen. En belangrijk om je te realiseren: scholen pakken niet de algemene ondersteuning van het vrijwilligerswerk op, maar alleen de organisatie rondom maatschappelijke stage. De maatschappelijk makelaarsfunctie is breder dan alleen MaS.

Basispakket

De derde en laatste vraag: wat is de rol van de makelaar? Opnieuw geldt: er leiden vele wegen naar Rome. De makelaar kan de centrale spil zijn bij het organiseren van maatschappelijke stage. Een alternatief is dat de makelaar vooral actief is bij het aanbieden van stages. Wat in de praktijk goed blijkt te werken, is dat de makelaar een basispakket van activiteiten uitvoert. De makelaar ondersteunt organisaties en zorgt gedeeltelijk voor de afstemming tussen scholen, gemeente en steunpunt vrijwilligerswerk. De makelaar heeft daarnaast een productenboek waaruit een school diensten kan kiezen. De school kan hiermee maatschappelijke stage regelen op een manier die past bij haar eigen identiteit.



NOG EVEN DE DEFINITIE...

Vanaf schooljaar 2011-2012 moeten alle scholieren in het voortgezet onderwijs verplicht minimaal 30 uur maatschappelijke stage lopen gedurende hun schoolloopbaan. Tijdens deze stage doen zij vrijwilligerswerk zoals helpen in een buurthuis, sportactiviteiten organiseren of werken op een zorgboerderij. Jongeren kunnen zo tijdens hun schooltijd kennismaken met de samenleving en daaraan een bijdrage leveren. (maart 2011, www.rijksoverheid.nl)

TAKEN SAMENWERKING

Er zijn veel taken die verdeeld moeten worden als het gaat om maatschappelijke stage. Het is belangrijk om goed na te denken over de verdeling van taken. Wat doet de school, de stagebieder, de gemeenten of de makelaar? Onderstaande lijst geeft inzicht in de taken die tussen de diverse partijen verdeeld moeten worden. De takenlijst kan op het niveau van uitvoering of verantwoordelijkheid ingevuld worden. In het eerste geval worden de taken toebedeeld aan de partij die de taak daadwerkelijk gaat uitvoeren, in het tweede geval aan de partij die er verantwoordelijk voor is dat de taak uitgevoerd wordt.

Gemeente
School
Stagebieder
Maatschappelijk makelaar

Gemeente
School
Stagebieder
Maatschappelijk makelaar

Taak	Gemeente	School	Stagebieder	Maatschappelijk makelaar
1 ICT-systeem beheren				
2 ICT-systeem kopen				
3 Begeleiding leerling tijdens stage				
4 Belangenbehartiging organisaties				
5 Veiligheid leerling bewaken				
6 Helpdesk voor leerlingen met vragen over MaS bemannen				
7 Plaatsing MaS in het curriculum				
8 Regionale afspraken maken over stageplaatsen				
9 Randvoorwaarden opstellen voor geschikte stageplaatsen				
10 Regionale afspraken over financiering maatschappelijk makelaar				
11 Maatschappelijk makelaar aansturen				
12 Maatschappelijk makelaar betalen				
13 Profiel opstellen maatschappelijk makelaar				
14 Maatschappelijk makelaar aanstellen				
15 Werkoverleg tussen alle partijen organiseren				
16 Verzekeringen voor leerlingen regelen				
17 Stagecontracten opstellen				
18 Opgeven stageplaatsen goedkeuren				
19 Goedkeuren dat leerlingen eerste contact leggen met organisatie				
20 Stageopdrachten bedenken				
21 Probleemleerlingen begeleiden bij keuze van stageplek				

Taak	Gemeente	School	Stagebieder	Maatschappelijk makelaar
22 Problemen met leerlingen op stageplek begeleiden				
23 Vrijwilligersorganisaties helpen met het formuleren van vacature				
24 Stages met vrijwilligersorganisaties evalueren				
25 Stages met leerlingen evalueren				
26 Vacatures verzamelen				
27 Trainen van organisaties in de omgang met jongeren				
28 Leerlingen helpen met het kiezen van een stageplek				
29 Proces van samenwerking tussen alle scholen coördineren				
30 Samenwerking tussen alle partijen coördineren				
31 Scholieren over MaS informeren				
32 Vrijwilligersorganisaties over MaS informeren				
33 Ouders over MaS informeren				
34 Nieuwe stageplekken werven				
35 Organisaties helpen met het vormgeven van een goede stageplek				
36 Meedenken met organisaties over hoe de stagiair van nu, de vrijwilliger van de toekomst wordt				
37 Samenwerking evalueren				
38 Kwaliteit van stageplaatsen bewaken				
39 Leerlingen over vrijwilligerswerk informeren				
40 Certificaten uitreiken				
41 Docenten en/of mentoren over MaS informeren				

INTERVIEW KARIN LELOUX

“HOEZO REGIONALE SAMENWERKING EEN KNELPUNT?”

Met een convenant, eigen MaS-methodiek, begeleidingspoule, informatiemarkten en veel bijzondere projecten, doet Alkmaar het prima in MaS-land. Belangrijkste pijler onder het succes is voor andere gemeenten vaak knelpunt nummer één: regionale samenwerking.

Karin Leloux, sinds oktober 2009 projectadviseur maatschappelijke stage bij de Vrijwilligerscentrale Alkmaar, weet precies waardoor dat komt. ‘Overleg is geen doel op zich, maar een kwestie van geven en nemen. Het vinden van de juiste balans tussen enerzijds afwachten en er anderzijds te snel bovenop willen springen.’ Sinds november 2010 staat regionale samenwerking dan ook hoog op de MaS-agenda van haar gemeente, vertelt Leloux. ‘We kregen signalen uit het veld dat actie was geboden. Ons MaS-gebied bestaat uit heel versnipperde stukjes gemeenten, wat belemmerend kan werken op bijvoorbeeld het grensverkeer.’

MaS-protocol

Leloux en haar collega kwamen in actie en nodigden vertegenwoordigers van steunpunten in onder meer Castricum, Heiloo, Heerhugowaard en Langedijk uit om structureel eens in de zes weken bij elkaar te komen. ‘Een van de eerste dingen die we hebben gedaan, was het opstellen van een regionaal MaS-protocol. Hierin zijn heel duidelijke afspraken opgenomen over de invulling en opzet van de stage- en vacaturebank. Verder is in overleg met alle scholen in

Alkmaar en omliggende gemeenten een stagekalender gemaakt waarin alle stages van alle periodes van het hele gebied zijn opgenomen. Dus ook snuffelstages en projectweken, zodat iedereen van elkaar weet wie waarmee bezig is.’

Eigen koers

Dat andere steunpunten regionale samenwerking als een groot knelpunt ervaren, is volgens Leloux onnodig. ‘Sommige steunpunten wachten af en laten betrokken partijen het in alle vrijheid samen uitvechten. Ik vind dat niet verstandig. Zeker als je weet dat organisaties terughoudend zijn en scholen vaak hun eigen koers willen varen en bij gebrek aan sturing vaak besluiten het zelf maar te doen. Dan wordt het lastig, zo niet onmogelijk om iedereen nog op één lijn te krijgen.’ Daar hebben de partijen in Alkmaar en omgeving geen last van, vertelt Leloux. ‘Dit schooljaar houden we ons regionale overlegritme van zes weken aan. Verder investeren we extra in onze samenwerking met Hogeschool InHolland voor wat betreft een begeleidingspoule, komen er netwerkbijeenkomsten en informatiemarkten en zetten we veel nieuwe projecten op. En dat allemaal in aanloop naar het ultieme doel om een regionaal MaS kennis- en expertisecentrum te worden waar iedereen terecht kan voor onwijs goede stages. Geweldig toch?’

Meer weten?

www.maatschappelijkstagealkmaar.nl



DE BOODSCHAP DIE MAS HEET

Maatschappelijke stage is belangrijk.

Voor gemeenten, scholen, stagebieders en niet in de laatste plaats voor de leerlingen zelf. Draagvlak, zowel intern als extern, is dan ook een must.

Veelgestelde vraag hierbij is hoe je dat draagvlak kunt creëren. Wie de MaS-boodschap intern graag sterk over het voetlicht wil brengen, doet er goed aan zijn of haar afspraken na te komen, naar anderen te luisteren en duidelijk te communiceren; liefst via korte lijnen. Hierin past ook de strategie om successen en kansen letterlijk te laten zien en alle relevante partners bij het stageprogramma te betrekken. Zo kunnen stagecoördinatoren hun collega-docenten laten ervaren wat MaS teweegbrengt door ze mee te nemen naar projecten om leerlingen in actie te zien, kan een burgemeester meelopen met een stage zodat hij ziet wat het bij de jeugd teweeg brengt en kunnen wethouders betrokken worden bij conferenties en feestelijkheden rondom MaS. Ook inspirerend, en daarmee draagvlak kwekend, is om leerlingen elkaar of potentiële stagebieders ervaringsverhalen te laten vertellen.

Kopje koffie of thee

Als je succesvolle samenwerkingsverbanden vraagt wat nu écht het verschil maakt in hun aanpak, dan zeggen de meesten ‘persoonlijk contact’. Ken elkaar, weet wie je partners zijn en wat hen bezig houdt. Samen een kopje koffie drinken en luisteren naar de knelpunten en kansen die de ander ziet, dat maakt een samenwerkingsverband sterk en zorgt ervoor dat het draagvlak voor keuzes gemakkelijker gerealiseerd wordt. Het laten zien van goede voorbeelden waaruit expertise blijkt en een gezonde portie enthousiasme doen het altijd goed. Het creëren van extern draagvlak is verder gebaat bij een gelijkwaardige onderhandelingspositie. Openheid en transparantie zijn daarbij van essentieel belang. Tot slot is het geregeld zoeken van de publiciteit en het vieren van gezamenlijke successen natuurlijk een fantastisch bindmiddel.



VAN DROOMBOOM TOT SPEEDDATING

MaS nodigt scholen, gemeenten en organisaties uit om op heel verschillende en vaak de meeste creatieve manieren met het thema aan de slag te gaan. Van Groningen tot Maastricht: maatschappelijke stage haalt het beste in de betrokken partijen naar boven.

Mooi is het voorbeeld van Amersfoort, waar de zelfstandige stichting *Matchpoint Betrokken Ondernemen* sinds drie jaar actief is als intermediair op het gebied van maatschappelijke stage. Twee jaar geleden zamelden leerlingen onder het motto ‘Moneymakers’ met hun stages geld in voor het goede doel. Vorig jaar was het thema ‘Meet en Greet’, onder meer in samenwerking met de Zonnebloem.

En dit jaar speelt de door leerlingen samengestelde ‘Droomboom’ een hoofdrol. De boom ‘reist’ langs verschillende zorginstellingen om wensen van bewoners te verzamelen, waarop leerlingen dromen laten uitkomen. Het initiatief is een groot succes; leerlingen verzinnen hun stages grotendeels zelf en stagebieders zijn door het goede-doelkenarakter graag bereid om mee te doen.

Creatieve oplossingen

Het vermelden waard is ook de vorig jaar georganiseerde stagemarkt in de gemeente Pijnacker. Het initiatief leverde voor tweederde van alle aanwezige leerlingen een maatschappelijke stage op bij een van de dertig aanwezige aanbieders.

Waarbij een deel van de leerlingen zelf ideeën inbracht en zo een eigen nog niet bestaande stageplaats creëerde. En dat maakt MaS ook zo leuk. De geboden vrijheid genereert vaak de meest creatieve en geslaagde oplossingen. Zo leverden speeddate-sessies tussen leerlingen en

(potentiële) stagebieders tijdens de laatste informatiemarkt in Nieuwegein heel veel nieuwe contacten op en genoten leerlingen in Middelburg tijdens de jaarlijkse projectweek wederom van een uiterst gevarieerde ‘reis door de maatschappij.’



“Wij werken altijd vanuit één doel: onze leerlingen worden de vrijwilligers van de toekomst.”

DROMEN EN DOEN

Droom: Ik zou het fantastisch vinden als MaS wordt gedragen door de jeugd, het bedrijfsleven, studenten, zilveren kracht.

Doen: We kunnen dit bereiken door meer invloed te geven aan deze doelgroepen bij de invulling van maatschappelijke stage.

Droom: Mijn droom is dat alle leerlingen enthousiast zijn over MaS.

Doen: Om dat te realiseren betrek ik leerlingen bij planvorming en evaluatie.

Droom: Het zou leuk zijn als leerlingen die MaS hebben gedaan, de volgende groep leerlingen enthousiasmeren.

Doen: Ik koppel een filmwedstrijd aan MaS om dit te bereiken.

Droom: Mijn wens is dat gemeenten actief betrokken zijn bij MaS.

Doen: Ik ga in gesprek met wethouders over de mogelijke inzet van gemeenten en laat zien welke kansen MaS biedt.

Droom: Dat de samenwerking in stand blijft!

Doen: We bereiken dit door regelmatig te evalueren en met elkaar in gesprek blijven.

Allemaal hebben we zo onze dromen waar het gaat om maatschappelijke stage en samenwerking. Wij stelden enkele voorlopers uit samenwerkingsverbanden de vraag wat hun droom is ten aanzien van MaS en wat zij zelf gaan ondernemen om die droom werkelijkheid te laten worden. Laat je inspireren en verwezenlijk je dromen!

Droom: Leerlingen die tijdens MaS individuele mensen in de buurt helpen, dat is mijn droom.

Doen: Wij gaan een speciale MaS op buurtprojecten inrichten.

Droom: Ik wil kwalitatief goede stages bieden en horen dat leerlingen plezier hebben gehad in wat ze deden.

Doen: Dit kan, door te zorgen voor goede voorbereiding en een inhoudelijke evaluatie waarbij ook leerlingen betrokken zijn.

Droom: Een gestructureerde samenwerking met omliggende gemeenten opzetten.

Doen: Wij pakken dit aan door initiatief te nemen, kennis te delen en meer openheid te creëren.

Droom: Als maatschappelijke stage vruchten af gaat werpen in het invullen van vrijwilligersvacatures, wordt mijn droom werkelijkheid.

Doen: Om dat te kunnen bereiken blijven we in organisaties investeren en hen begeleiden bij het omgaan met jongeren.

Droom: Mijn wens is dat alle betrokkenen overtuigd zijn van de meerwaarde van MaS voor leerlingen en de samenleving.

Doen: Ik blijf zoeken naar creatieve manieren om draagvlak te creëren!

Droom: Alle stages uit de stagebank zijn vervuld, dat is mijn droom.

Doen: Mijn droom kan werkelijkheid worden als we meer contact leggen met scholen in de regio en stageplekken actief gaan promoten.

ADA TOLBOOM (GEMEENTE STADSKANAAL)
TRIJNIE PIEK (VIP!)

INTERVIEW ADA TOLBOOM EN TRIJNIE PIEK

“VERBINDING MET NL DOET VANZELFSPREKENDE ZAAK”

In Stadskanaal is een duidelijke verbinding gelegd tussen NL Doet en maatschappelijke stage. Leerlingen lopen tijdens deze grote vrijwilligersactie vaak voor het eerst een maatschappelijke stage.

NL Doet was vijf jaar geleden in Stadskanaal de basis om maatschappelijke stage handen en voeten te geven. ‘Deze landelijke vrijwilligersactie was én is een mooi aanknopingspunt voor MaS’, zegt Ada Tolboom, beleidsmedewerker vrijwilligerswerkbeleid bij de gemeente Stadskanaal. ‘Wij hebben NL Doet indertijd gebruikt als een makkelijke manier om maatschappelijke stageplekken te realiseren. Deze verbinding is een vanzelfsprekende zaak geworden. De drie scholen voor voortgezet onderwijs in Stadskanaal doen nog steeds enthousiast mee.’

Het werkt ook de andere kant op, aldus Trijnie Piek. Zij is medewerker bij VIP!, het Vrijwilligers(werk) Informatie Punt. ‘Wij maakten ons in het begin zorgen of er in Stadskanaal voldoende mensen zouden zijn voor de activiteiten die in het kader van NL Doet georganiseerd werden. De koppeling met maatschappelijke stage brengt een hele groep jongeren op de been die enthousiast is om zich in te zetten.’

Leuk uitje

Op vrijdag 18 en zaterdag 19 maart 2011 vond de jaarlijkse vrijwilligersactie weer plaats. In Stadskanaal organiseerden meer dan vijftig maatschappelijke organisaties een activiteit. Zo’n 700 leerlingen uit het tweede en derde schooljaar waren van de partij, vertelt Piek. ‘De leerlingen beschouwen het als een leuk uitje. Hun activiteiten zijn zichtbaar en de lokale media besteden er veel aandacht aan.’

Kennismakingsmoment

Volgens Tolboom gebruiken scholen NL Doet vaak als kennismakingsmoment. ‘Veel leerlingen lopen tijdens deze actie voor het eerst maatschappelijk stage. Zij vullen in het derde jaar de rest van de MaS-uren in.’ Tolboom noemt speciaal Catamaran, school voor praktijkonderwijs. ‘De school ligt plat tijdens NL Doet. Alle ruim 110 leerlingen verrichten vrijwilligersactiviteiten, van wie dertig in het kader van hun maatschappelijke stage. Het is echt geweldig hoe de school ermee bezig is.’

Kunnen de uren tijdens NL Doet die buiten schooltijd vallen eigenlijk wel worden meegerekend als maatschappelijke stage? Tolboom en Piek zien het probleem niet. ‘Wij maken het niet moeilijker dan het is. De school kan dit in de jaarplanning opnemen.’



Hoe betrek je middelbare scholieren bij een op het eerste gezicht weinig sexy thema als maatschappelijke stage? Murat Aslancik, makelaar Jeugd en Onderwijs gemeente Delft, zocht en vond de oplossing in een drie jaar durende puberproof stedelijke voorlichtingscampagne.

MAKELAAR JEUGD EN ONDERWIJS GEMEENTE DELFT

INTERVIEW MURAT ASLANCIK

“IETS MET SPIERBALLEN, MAAR ZONDER JACUZZI”

Het idee voor de campagne ontstond na een stedelijke presentatie over MaS, vertelt Murat Aslancik enthousiast. ‘Tijdens de presentatie waren filmpjes te zien waarin jongeren meer vertelden over wat zij van maatschappelijke stage vonden. Een klein deel zag het helemaal zitten, maar het gros had z’n bedenkingen. Sommigen wilden hun betaalde baantje niet opgeven voor een onbetaalde stage. Anderen associeerden vrijwilligerswerk met het schoonmaken van smerige toiletten. Om meer en een beter bewustzijn te creëren, is in de zomer van 2010 een voorlichtingscampagne gestart.’

Icoontjes

De campagne is niet bedoeld om jongeren ‘van bovenaf’ het nut en belang van MaS uit te leggen, vertelt Aslancik: ‘Integendeel. We willen dat jongeren aan elkaar laten zien wat vrijwilligerswerk is en wat het oplevert. Eigen belevenissen vormen de boodschap en zorgen ervoor dat MaS zich als een olievlek verspreidt. Bijvoorbeeld via zelf gemaakte filmpjes. Of verhalen op de campagne-site. Verder kunnen jongeren met speciaal ontwikkelde icoontjes iets zeggen over het

soort stage dat ze hebben gelopen, bijvoorbeeld ‘iets met dieren’. Of over de werkzaamheden, zoals ‘iets met spierballen.’

Trots

Ander opvallend detail aan de campagne is de jaarlijks veranderende slogan. Aslancik: ‘We zijn in 2010 gestart met de kreet ‘Maatschappelijke Stages Ze komen er aan!’ Dit jaar staat in het teken van ‘Maatschappelijke Stages Wat ga jij doen voor Delft?’ Tijdens verschillende campagneonderdelen dagen we jongeren uit om hun eigen talenten te ontdekken die ze vervolgens kunnen inzetten tijdens hun stage. Tegelijkertijd sporen we stagebieders en geïnteresseerde organisaties aan hun aanbod zo in te richten dat het aansluit bij die talenten. Volgend jaar ten slotte luidt de slogan ‘Maatschappelijke Stages Daar wordt Delft beter van!’ Dan willen we aan de bewoners van Delft laten zien dat jongeren meehelpen aan een mooie en sociale stad en dat ze hier terecht trots op mogen zijn.’

Aanstekelijk

Ruim een half jaar na de start van de campagne is Aslancik tevreden met wat hij voorlopig merkt en ziet. ‘Ongeveer 45% van alle leerlingen is bekend met onze campagne. Doel is om dit jaar dat percentage uit te bouwen naar 80%. De jongeren zelf vinden het in ieder geval geweldig om er aan mee te doen. En da’s goed om te merken. Hun enthousiasme werkt namelijk ook aanstekelijk op andere betrokkenen, zoals de scholen en betrokken vrijwilligersorganisaties.’

Meer zien? Kijk dan op www.maszekomeneraan.nl.



EVALUATIE

Met een beetje geluk is er op lokaal niveau een convenant of wordt daar aan gewerkt. Met nóg meer geluk is in dat convenant opgenomen hoe de samenwerking geëvalueerd wordt. Zo niet, dan is het onderwerp evalueren een agendapunt voor een volgend stuurgroepoverleg. Want leren doe je door te evalueren. Hierbij een aantal handige tips van succesvolle samenwerkingsverbanden:

- Koppel de evaluatie aan een feestelijke bedankdag voor betrokken partijen.
- Evalueer met alle partners apart en één keer gezamenlijk met van iedere partner een vertegenwoordiger.
- Evalueren kan ook een onderdeel van een maatschappelijke stage zijn.
- Evalueren op uitvoering is iets anders dan evalueren op samenwerking.
- Bedenk goed wat je weten moet voor een vervolg op het convenant.
- Vergeet leerlingen en ouders niet te vragen naar hun ervaringen. Zij zijn heel belangrijk voor het succes.
- Evalueren moet je doen op het moment dat bijsturen nog mogelijk is. Dus niet alleen op het eind, maar ook tussendoor.
- Betrek niet alleen tevreden en enthousiaste stagebieders en leerlingen.
- Ga in gesprek en maak je er niet vanaf met een formuliertje.
- Bedenk welke partij de evaluatie goed kan uitvoeren. Moet dat een onafhankelijke partij zijn?
- Vergeet de evaluatie niet op te nemen in de begroting. Goed evalueren kost tijd en tijd kost geld.

SLIM EVALUEREN?

BENOEM SUCCESSEN

- Benoem successen, zeker met het oog op gemeentelijke bezuinigingen.

COÖRDINATOR MAATSCHAPPELIJKE STAGE OSG WINKLER PRINS VEENDAM

INTERVIEW WILMA BIEZEN

“BALIE WAAR LEERLINGEN ALTIJD TERECHT KUNNEN”

Het heeft lang geduurd voordat het zover was, maar daarna heeft OSG Winkler Prins in Veendam veel werk gemaakt van maatschappelijke stage. In de hal van de school is nu een MaS-balie waar leerlingen elke dag kunnen aankloppen.

Heel zichtbaar

Biezen is heel zichtbaar op school aanwezig. Zij geeft voorlichting in de klassen. Biezen zit ook 1,5 uur per dag aan een speciale MaS-balie in de hal. ‘De directie heeft hiervoor geld beschikbaar gesteld. De MaS-balie is tijdens pauzes geopend. Er is dus

een punt waar leerlingen altijd terecht kunnen. Ik help leerlingen met het vinden van stages, het invullen van formulieren enzovoorts. Ook docenten komen langs.’ Biezen zorgt ook voor de administratieve afhandeling van stages. ‘Dat is bewust weggehaald bij de mentoren. Daar ligt hun hart niet.’ Behalve als coördinator maatschappelijke stage is Biezen vooral actief als roostermaker. ‘Een mooie combinatie. Ik kom overal en ben zo voor iedereen goed aanspreekbaar over stages. Als roostermaker ken ik mijn pappenheimers. Ik heb meteen een aantal leraren bij MaS betrokken van wie ik wist dat zij graag mee zouden willen werken.’

‘Iedereen weet dat je bij mij moet zijn voor maatschappelijke stage.’

Het enthousiasme spat eraf bij Wilma Biezen. Zij solliciteerde 1,5 jaar geleden meteen toen haar school een coördinator maatschappelijke stage zocht. ‘Ik ben een groot voorstander van vrijwilligerswerk. Dat heb ik van huis uit meegekregen.’

OSG Winkler Prins is er in vergelijking met andere scholen laat bij. Pas in 2008 is besloten tot een project met maatschappelijke stage. De succesvolle deelname aan Dance4Life was een mooie start. Daarna is het project stevig aangepakt, zegt Biezen. ‘De schooldirectie zet echt in op maatschappelijke stage. Een werkgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering. Hierin zitten naast mij drie docenten uit de sectoren onderbouw, vmbo en havo/vwo. Wij pakken het breed aan. Alle onderwijstypen doen mee.’



Burgemeester

Wilma Biezen is te spreken over de samenwerking met gemeenten, het Steunpunt Vrijwilligerswerk Veendam van welzijnswerkorganisatie Compaen en Stichting Welzijn Menterwolde. ‘De lijnen zijn kort en het contact is informeel en leuk.’ Omdat Winkler Prins zo laat begonnen is, hebben de vrijwilligerssteunpunten veel energie gestoken in het werven van stagebieders. Biezen: ‘Een mooie binnenkomer was de Sintcentrale. Dit is een vrijwilligersorganisatie die sinterklaasfeesten op maat organiseert. Hieraan deden meteen 80 leerlingen mee. Zij traden op als zwarte pietten.’ Het belangrijkste is om leerlingen enthousiast te maken voor maatschappelijke stage, besluit Biezen. ‘Dat lukt goed. Om het grote belang van de stage te onderstrepen, hebben we vorig jaar een feestelijke uitreiking van de certificaten georganiseerd. Als kroon op onze samenwerking was de burgemeester hierbij aanwezig.’

“Organisaties zijn klanten, die moet je koesteren. Bescherm je klanten, bescherm de organisatie.”

HOEZO BEZUINIGINGEN?

KANSEN ZUL JE BEDOELEN!

De aangekondigde gemeentelijke bezuinigingen zullen ook hun weerslag hebben op maatschappelijke stage. Toch zijn er talloze manieren om de toekomst van MaS veilig te stellen en zijn er kansen die je om kan zetten in reële acties. Werk aan de winkel dus.

Toverwoorden in het omgaan met de verwachte bezuinigingen zijn 'meerwaarde' en 'zichtbaar'. Kenners in het veld zijn het erover eens dat het zichtbaar maken van de meerwaarde, bijdraagt aan een solide toekomst van MaS. Zorg dat wethouders, burgemeester, gemeenteraad en Wmo-raad op de hoogte zijn van de kansen van maatschappelijke stage. Betrek hun bij het maken van plannen en laat de kansen zien die MaS biedt. Belangrijk is en blijft het leveren van kwaliteit, het aanboren van nieuwe bronnen en het aanhaken bij activiteiten die direct zijn gekoppeld aan het op de kaart zetten en houden van vrijwilligerswerk.

Prima ambassadeurs

Om ook in de toekomst in alle vrijheid te kunnen opereren, is het zaak kansen aan te grijpen en waar mogelijk, vooruit te lopen op ontwikkelingen. En hierin spelen alle bij MaS betrokken partijen een interessante rol. Zo zijn enthousiaste leerlingen, stagebieders en vrijwilligersorganisaties prima ambassadeurs voor maatschappelijke stage in het algemeen en het versterken van vrijwilligerswerk in het bijzonder.

Dankzij MaS leren organisaties hun vrijwilligerswerk bovendien flexibeler en meer doelgroepgericht in te richten, wat uiteindelijk de samenwerking in het maatschappelijk veld ten goede komt. Een mooie kans is ook weggelegd voor de maatschappelijk makelaars die in hun overkoepelende rol hun expertise breder dan alleen voor MaS in kunnen zetten. Voor scholententen slotte die al wat verder zijn, ligt er een mooie mogelijkheid samenwerking te zoeken met hogescholen en/of universiteiten en hun leerlingen te laten begeleiden door studenten. Kom maar op met die bezuinigingen, de kansen liggen voor het oprapen!

EEN COMPLIMENT AAN ...

De stagecoördinator: "Zij heeft een tomeloze inzet waarbij ze zowel uitvoering als beleid in de praktijk weet te verenigen."

De stagemakelaar: "Ze denkt met ons mee, reageert snel op vragen en is proactief."

De stagebieder, een hengelsportvereniging: "Deze zeer kleine organisatie weet toch mogelijkheden voor maatschappelijke stage te bieden."

De gemeente: "De gemeente denkt altijd mee, biedt zelf ook stageplaatsen aan en brengt nieuwe thema's in waaraan we MaS kunnen verbinden."

Alle MaS-leerlingen: "Zij zetten zich in voor elkaar en hun omgeving. En op die enkeling na zijn ze super enthousiast!"

Onze stagebieder, het zorgcentrum: "Zij gaan beleid schrijven over hoe MaS geïmplementeerd kan worden in de zorg."

De stagemakelaar: "De samenwerking is functioneel, snel, efficiënt en verloopt goed."

Alle stagebieders: "Omdat zij niet mee hoeven doen en toch stages blijven aanbieden. Dat is een complimentje waard!"

De stagecoördinator: "Ze is creatief, bevoegen én heeft veel inzicht in MaS."

Mijn collega-beleidsmedewerker bij de gemeente:
"Een compliment omdat ze goede wervingskwaliteiten heeft en diverse partijen met elkaar weet te verbinden."

"Onze leerlingen zijn ambassadeur voor MaS, zijn enthousiast en brengen hun ervaringen over aan nieuwe klassen. Dat werkt super!"

MAATSCHAPPELIJK MAKELAAR GEMEENTE SPIJKENISSE

INTERVIEW ASTRID VERHEUL

"IK HEB MEZELF IN NO TIME OVERBODIG GEMAAKT"

Negen maanden na haar vliegende start als maatschappelijk stagemakelaar, zit de taak van Astrid Verheul er alweer op. Er ligt een dichtgetimmerd MaS-convenant. Contracten en evaluatieformulieren voldoen aan alle eisen. En scholen en organisaties kunnen met elkaar lezen en schrijven.

Astrid Verheul houdt van aanpakken, heeft absoluut geen 9 tot 5 mentaliteit en is naar eigen zeggen een 'beetje gek'. Wat heet? Voor de maatschappelijk makelaar bij de gemeente Spijkenisse stond op 15 september 2009, de dag dat ze met MaS aan de slag ging, één ding vast: de klus zo goed en zo snel mogelijk klaren.

Contacten leggen

'Ik ben bij het begin begonnen. De eerste maanden heb ik vooral geïnvesteerd in het leggen van contacten', vertelt Verheul. 'Ik ben naar alle zeven schoolbesturen gegaan. Heb uitgelegd wat MaS is, hoe het werkt. En heel belangrijk: dat ik het samen met de scholen tot een succes wilde maken. Toen ik overal groen licht had, heb ik alle schooldirecteuren persoonlijk gesproken. Vervolgens heb ik een algemeen directeurenoverleg georganiseerd, waarvoor ook de toekomstige stagecoördinatoren waren uitgenodigd. Naar aanleiding hiervan is een werkgroep 'stagecontracten en evaluatieformulieren' geformeerd.'

Op rolletjes

Belangrijk in haar communicatie was steeds de boodschap om gezamenlijk op te trekken, maar dat de gemeente graag ondersteuning bood. Verheul: 'Als budgethouder wilden we zaken faciliteren. We hebben bijvoorbeeld zelf een digitaal stage- en vacaturesysteem aangeschaft, zodat de paar duizend leerlingen niet individueel naar organisaties hoefden te stappen.' Tussen de bedrijven door, vond in november 2009 tijdens een speciale dag met de ondertekening van het samenwerkingsconvenant, de officiële aftrap van MaS plaats. Verheul: 'Alle scholen waren aanwezig, evenals verschillende organisaties uit Spijkenisse die ook maar iets met maatschappelijke stage te maken hadden of wilden hebben. Speciaal voor de gelegenheid bemanden leerlingen zelf een paar standjes van de informatiemarkt.'

In kunnen en kruiken

Nu alle stagecontracten en evaluatieformulieren in kunnen en kruiken zijn, zit Verheul's taak erop. 'De organisatie stond, het draaiboek lag klaar, scholen en stagebieders wilden dolgraag een succes van MaS maken. Mijn doel was bereikt: ik had mezelf overbodig gemaakt.' En dat bleef ook buiten de gemeentegrenzen niet onopgemerkt. Verheul eindigde vorig jaar in de top 3 van de beste maatschappelijk makelaars.



Toch is tevreden achteroverleunen er niet bij. 'Daar ben ik het type niet voor. Ik ben als klantmanager Werk bij de gemeente Spijkenisse aan de slag gegaan, doe veel

in het kader van het Europees jaar van het vrijwilligerswerk en adviseer bedrijven die maatschappelijk verantwoord willen ondernemen. Genoeg te doen!'

CHECKLIST SAMENWERKING

Waar moet je rekening mee houden als je een samenwerkingsverband aangaat voor het organiseren van maatschappelijke stage? Twintig vragen die de revue kunnen passeren tijdens afstemmingsoverleggen:

- 1 Welke partijen nemen deel aan het samenwerkingsverband?
- 2 Wie moeten er betrokken worden om voldoende draagvlak voor de samenwerking te creëren?
- 3 Wat is de looptijd van de samenwerkingsopzet?
- 4 Wanneer wordt er binnen het samenwerkingsverband afgesproken hoe de jaarplanning er voor komend schooljaar uit ziet?
- 5 Welke budgetten zijn er beschikbaar en wie stelt de begroting op?
- 6 Hoe wordt er tijdens de looptijd van de samenwerking afgestemd op bestuurlijk en uitvoerend niveau?
- 7 Welke partij is verantwoordelijk voor welke taak? Let op: de uitvoering van taken kan worden gedaan door een andere partij dan degene die eindverantwoordelijk is voor die taak.
- 8 Wie bekostigt welke taak in het samenwerkingsverband?
- 9 Hoeveel stageplaatsen zijn er per jaar nodig?
- 10 Hoe zorgt het samenwerkingsverband voor voldoende stageplekken?
- 11 Wat zijn de kwaliteitscriteria voor maatschappelijke stage? Denk aan criteria voor de organisatie waar de stage wordt gelopen en criteria voor de begeleiding tijdens de stage.
- 12 Worden alle vacatures beschikbaar gesteld aan alle leerlingen van alle scholen? Of worden de vacatures verdeeld?
- 13 Gaan alle contacten met organisaties via de makelaar of kunnen scholen ook zelf contacten leggen?
- 14 Hoe worden de vacatures beheerd?
- 15 Wordt er gekozen voor een digitale vacaturebank?
- 16 Worden alle vacatures aangemeld bij de vacaturebank?
- 17 Aan welke criteria moet de digitale vacaturebank voldoen en welk ICT-programma wordt gekozen?
- 18 Op welke momenten wordt het samenwerkingsverband geëvalueerd?
- 19 Door wie wordt de evaluatie gedaan en hoe wordt deze bekostigd?
- 20 Welke aspecten moeten terugkomen in de evaluatie?

Kijk voor een uitgebreide checklist op www.movisie.nl/maatschappelijkstage

“Je moet leerlingen warm maken voor MaS, bereid ze voor en plaats MaS in een breder maatschappelijk kader.”

KIESWIJZER

DIGITALE SYSTEMEN

Het ondersteunen van maatschappelijke stage door een digitaal systeem kan veel duidelijkheid opleveren en het aantal contactmomenten verminderen. Een digitale omgeving voor maatschappelijke stage kan verschillende functies bevatten:

- Informatie over MaS
- Database met stageplekken
- Stage volgsysteem

Maar de aanschaf van een digitaal systeem is lastig; daar wil je een goede keuze in maken. Om deze keuze makkelijker te maken, is de Kieswijzer digitale systemen ontwikkeld. Een vragenlijst die voorafgaand aan de Kieswijzer wordt ingevuld, geeft een goed beeld van wat alle partijen binnen een samenwerkingsverband van een digitale omgeving verwachten. Als de vragenlijst is ingevuld, wordt het budget vastgesteld en wordt de Kieswijzer doorlopen. Dat levert een shortlist van digitale systemen op die aansluiten bij de wensen. Voor meer informatie over de

systemen kun je de aanbieders uitnodigen voor een inhoudelijke presentatie. Uiteindelijk maken alle betrokken partijen samen een keuze voor één digitaal systeem. De kieswijzer is te vinden op www.maatschappelijkstage.nl

MEER INFORMATIE

Op www.maatschappelijkstage.nl staat veel algemene informatie over MaS te lezen. De toolkit biedt veel praktische documenten rondom maatschappelijke stage. In de toolkit staan bijvoorbeeld stappenplannen, checklists, evaluatieformulieren, onderzoeksrapporten en stagelogboeken die je vrij kunt gebruiken.

De website www.vrijwilligerswerk.nl biedt veel informatie over vrijwilligerswerk. Er staan onder andere kennisdossiers met informatie over het aansturen van vrijwilligers, het organiseren van vrijwilligerswerk en wet- en regelgeving.

In 2011 staat op www.vrijwilligerswerk.nl ook alles te lezen over het Europees jaar van het vrijwilligerswerk.

MOVISIE, kenniscentrum en adviesbureau voor maatschappelijke ontwikkeling, kijkt in het hele land mee met de ontwikkelingen rondom de invoering van maatschappelijke stage en ondersteund hierbij maatschappelijk makelaars, gemeenten en (vrijwilligers) organisaties. Kijk op www.movisie.nl/maatschappelijkstage voor een gevarieerd aanbod van trainingen, adviestrajecten en publicaties.

CPS Onderwijsontwikkeling en advies is een landelijke adviesorganisatie voor het gehele onderwijs. Op het gebied van maatschappelijke stage biedt CPS scholen in het primair, voortgezet en beroepsonderwijs (vmbo, mbo en lerarenopleidingen hbo) adviezen, trainingen, publicaties en conferenties. Kijk voor meer informatie op www.cps.nl

BROCHURES VOOR DOELGROEPEN

Heb je vragen over maatschappelijke stage? In verschillende brochures van het ministerie van OCW staan alle antwoorden. Er zijn folders beschikbaar voor scholen, leerlingen, ouders, gemeenten en stagebieders. De folders zijn te downloaden en te bestellen via www.maatschappelijkstage.nl

COLOFON

Auteurs: Fraukje van Dijk en Sophie Straatman (MOVISIE), Pieter Matthijssen (123-tekst) en Hans Klip (Hans Klip Tekstproducties)
Eindredactie: afdeling Communicatie MOVISIE
Vormgeving: Axis Media-ontwerpers bv
Drukwerk: Drukkerij Te Sligte, Enschede
Bestellen: www.movisie.nl

Overname van informatie uit deze publicatie is toegestaan onder voorwaarde van de bronvermelding: © MOVISIE, kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling.

Deze publicatie is tot stand gekomen dankzij financiering van de ministeries van OCW en VWS.

Maart 2011



Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport



Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap



Kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling



CPS
Onderwijsontwikkeling en advies